

Trstina, izvešeni ponedeljki, vsak da
Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolniti
pisma se ne sprejemajo, rokopiši
Anton Gorbec. — Lastnik trst. tiskarne
znana za meso: L. 7. — 3 mesece L. 30. —
Za tuzemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent.
osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L. 1. — oglasi denarnih zavodov
po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

KRIVI PREROKI

Odrešenik je velel apostolom: «Pojdite in učite vse narode!» Kaj jim je hotel predreči z besedo «narode»? Gotovo to, da na svetu ne govorijo vsi ljudje isti jezik, marveč da je Stvarnik ustvaril veliko vrsto narodov, ki govorijo vsak svoj poseben jezik. Z besedo «vse» pa, naj apostoli med vse človeštvo razširjajo nauke Odrešenikove, ker cerkev Njegova mora biti vesoljna! Veliko poslanstvo sinu božjemu je bilo, da prinese odrešenje vsem ljudem na zemlji brez razlike njihovega rojstva, plemena in jezika.

Novi dušni pastir v Kanfaru pa je v božjem hramu rekel svojim vernikom, da nismo več v Avstriji, temveč v Italiji. Zato da morajo to svojo novo državo ljubiti in spoštovati! Pa to ljubezen in spoštovanje da morajo kazati s tem, da bodo le v italijanskem jeziku molili in častili Boga!

Tako je rekel ta duhovnik, ki naj bi bil menda tudi naslednik apostolov, oznanjevalec vere Kristove! Tudi temu duhovniku velja menda zapoved Odrešenikova: Pojdite in učite vse narode!

Dejstvo pa je, da vsaj devetdeset odstotkov vernikov omenjenega duhovnika pripada plemenu hrvaškemu in govori hrvaški jezik! Po zapovedi Odrešenikovi mora torej oznanjevalec vere Kristove tem župljanom oznanjati nauke vere v njih materinem jeziku! Novi gospod duhovnik v župniji kanfarski pa veli župljanom, da ne smejo moliti Boga v svojem jeziku, ker bi sicer kazali, da ne spoštujejo in ne ljubijo svoje države! Ali se ne zaveda ta gospod, da je s svojim diktatom postavil Odrešenikovo zapoved v nasprotje z dolžno zvestobo do države, da je postavil svoje vernike v najmučnejši duševni položaj? To je za ljudstvo naravnost strašna dilema. Ali naj se postavi v luč nesposlovanja do države in s tem tudi v nasprotje z zapovedjo Kristove vere, ki nalaga spoštovanje tudi posvetni oblasti, ali pa naj se odreče ljubezni do svojega jezika — tega najplemenitejšega čustva v srcu človeka — in pa tiste pravice, ki mu jo je dal Odrešenik s svojo zapovedjo: Pojdite in učite vse narode — torej pravice, da moli Boga v svojem jeziku? Ubogo ljudstvo je tu postavljeno med dve veliki dolžnosti, ki pa ste — po nauku odrešenika — nezdružljivi medsebojno! Če bi se izneverilo prvi dolžnosti, če bi se odreklo spoštovanje do države, ne bi se pregrešilo s tem proti dolžnosti, ki mu jo nalaga tudi njegova vera, marveč bi imelo to zanje tudi najhujše posledice. Če bi se pa izneverilo drugi dolžnosti, napram sebi in svojem

rojstvu, bi zločinsko grešilo proti najnarravnemu zakonu, bi krvavo ranilo tisto čustvo, ki ga je Stvarnik položil v vsako bitje.

One besede duhovnika v Kanfaru pa postavljajo tudi državo samo v čudno luč, ker ji podtika zahtevo, da mora biti drugorodni državljani zločinci proti sebi, svojemu rojstvu in naravi če hoče, da bo ona verjela v njegovo državljansko zvestobo!

V Italiji smo — to je res! Spoštovati moramo to državo — tudi to je resnica! Ni pa res, da drugorodni državljani more izkazovati to spoštovanje le z izdajstvom na svojem jeziku! Kakor je Bogu ljuba molitev v kateremkoli jeziku na božjem svetu, istakotko mora tudi vsaka država le s hvalnostjo sprejemati izjave zvestobe od strani tistih svojih državljanov, ki govorijo drug jezik! Le taka državna uprava je res modra. Kajti, če ne ceni dolžne zvestobe tistih svojih lastnih državljanov zato, ker se nočejo odreči istakotko dolžne udanosti do svojega rojstva, le izpodkopava svoje lastne temelje tam, kjer živijo ti nje drugorodni državljani!

Gospodje v Rimu naj bodo uverjeni, da ne koristijo državi s tem, da postavljajo svojega jugoslovenskega državljana pred alternativno: ali bodi nezvest svojem narodu, ali pa pride na indeks nezvestobe napram državi! Za katero alternativno naj se odloči pošten in značilen Jugosloven v naših krajih? To je tisto usodno vprašanje, ki je tako veličastno, da bi se naši upravitelji ne smeli igrati z njim lahko miselno! Čemu postavljajo to naše ljudstvo v tako dilemo? Ali je to potrebno? Ali je to pravično nasproti državljanom, od katerih se neizprosno zahteva, naj vršijo svoje dolžnosti napram državi? Ali je to koristno za državo? Ni pravično in ni potrebno! Obe čustvi moreta živeti v harmoničnem skladu, ako je državna uprava blage volje, modra, inteligentna in dalekogledna. Kdor drugače uči, je kriv prorok!

Krivi preroki so tisti, ki učijo, da ne moreš biti dober državljan, če moliš Boga v svojem jeziku! In če je tak prerok duhovnik, je reneget napram svojem svečeniškemu poklicu, ker se ne pokori zapovedi Odrešenika: Učite vse narode! Je-li potem njegova državljanska zvestoba res čista, nesebična in neomajna?!

Krivičnik je nasproti ljudstvu škodljivec za državo in zastrupiljalec življenja. Ti sočrta več je vreden za državo državljan, ki včasih grmi in je pri tem iskren, nego pa tisti, ki se globoko klanja in ima pri tem — svoje namene!

Italija

Prestolonaslednik na otvoritvi mednarodne razstave olupčevalne umetnosti.

MILAN, 19. Davi je prišel v Milan prestolonaslednik. Prebivalstvo mu je priredilo nad vse veličasten sprejem ter ga burno pozdravljalo na ulicah, koder je šel sprejeto v kraljevo palačo. Ob 9.54 se je prestolonaslednik odpeljal s spremstvom v Monzo k otvoritvi mednarodne razstave olupčevalne umetnosti. Ob 13.30 se je princ povrnil v Milan.

Prepiri med strankami pri razpravi o novi carinskih tarif v državnem zboru.

RIM, 19. V začetku včerajšnje seje, ki jo je otvoril De Nicola ob 15., je Mussolini odgovoril na tozadevno interpelacijo, da je ukrenil potrebno pri avstrijski vladi za zadoščenje radi protitalijanskih izredov v Innsbrucku in Steinachu. Državni podtajnik za pomoč vojakom je zagotovil posl. Bassa, da ne bo vlada pozabila na svoje oškodovance v Benetici. Nato je bil sprejet predlog verifikacijskega odbora za proglasitev Pennisija in Gentileja za poslanca v Cataniji na mesto razveljavljenih mandatov tega okraja.

Pri nato sledečem nadaljevanju razprave o novi carinskih tarif je govoril najprej komunist Graziadei, ki je ostro nastopil proti predloženemu načrtu, posebno pa proti carini na žito. Izjavil je, da bo tudi ta tarifa rezala v meso najrevnejših ošev. Po dovitni debati z Giellitjem je očitno končno unitarcom, da so se zvezali z vladojčimi sloji proti delavskim razredom. Govorila sta še poslanca Donegani in Marino, nakar je bila ob 19.15 seja zaključena.

Izvršilni odbor fašistovske stranke o pomenu 24. maja.

RIM, 19. Na včerajšnji seji izvršilnega odbora fašistovske stranke je bilo sklenjeno poslati o priliki obletnice vstopa Italije v vojno manifest vsem fašjem, kjer se povdarja pomen velikega dogodka tudi za bodoče rodove Italije.

Manifest končuje z apelom, da naj se vsi fašisti pri spominu na ta veliki dan se bolj strjejo okoli svojega vodje, moža, ki je prinesel nov zglede za vztrajnost.

Odluk za reorganizacijo sodniškega osovja.

RIM, 19. Kralj je podpisal odluk za reorganizacijo sodniškega osovja, ki med drugim skruje število sodnikov in drugih sodniških uradnikov.

Banket na čast Bethlenu.

RIM, 19. Mussolini je priredil sčoni na čast odrskega ministrskega predsed-

niku banket v palači Chigi. Banketa so se udeležili tudi ogrski finančni minister Kallay, ogrski poslanik v Rimu, nekoliko drugih uradnikov iz poslaništva in zunanjejeja ministrstva.

Mussolini proti spremembam v službenem razmerju patoplovnih družb.

RIM, 19. Glavne paroplovne družbe so prošile vlado, da bi se spremenile službene pragmatike njihovega upravnega in protujočega osovja. Pristojni vladni organi so to prošnjo odbili, sporazumno z ministrskim predsednikom, ki je ponovno izjavil tajniku pomorske zveze, da se morajo vse take spremembe prenesti na čas, ko bo sedanja gospodarska kriza končana.

Prefekt in kvestor v Messini nista bila odpoklicana.

RIM, 19. Nekateri listi Sicilije so 'prinesli vest, da sta bila prefekt in kvestor Messine odpoklicana. Omenjena uradnika sta delovala v popolnem skladu z navodili centralnih uradov in je vest njihovega odpoklica brez vsake podlage.

Jugoslavija

Pred končno likvidacijo spornih vprašanj z Italijo. — Ponovni sestanki paritetne komisije v Rimu. — Obnove trgov. pogajanj.

BELGRAD, 19. V ministrstvu zunanjih zadev se zadnje dneve marljivo in intenzivno deluje za končno rešitev vseh med Jugoslavijo in kraljevino Italijo vseh in spornih vprašanj. Zbiraj in proučava se material za končno likvidacijo vseh spornih problemov.

Člani jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji, ki je svoje delo v Opatiji prekinila pred veliko nočjo, so zadnje dneve imeli več važnih konferenc. V Belgradu sta priselila dr. Matko Laginja, predsednik posvetovalne komisije, in član jugoslovenske delegacije, strokovnjak dr. Silović iz Zagreba. Imela sta daljša posvetoovanja v ministrstvu zunanjih zadev s popoblaščenim ministrom Ljubo Nesicem in predsednikom jugoslovenske delegacije dr. O. Rybašem. Dalje so bile konference pri zunanjem ministru dr. Ninčicu.

Jugoslovenska delegacija, ki je pomnožena še z nekaterimi drugimi strokovnjaki in delegati, odpotuje dne 24. maja v Rim, da se

1) nadaljujejo posvetoovanja in razgovori, započeti v Opatiji, v svrhu definitivne ureditve in organizacije reške države in končne razprave o konzorciju;

2) rešijo se vsa med obema državama sporna vprašanja, osobito pomorsko vprašanje, to je vprašanje pomorske plošbe po Jadranu in vrašanje pristanišč;

3) končno reši razmejitveno vprašanje med Italijo in Jugoslavijo.

Poleg dosedanjih članov delegacije v paritetni komisiji sta poklicana v to komisijo še dr. Verona in dr. Sarić.

Istočasno se obnove pogajanja za definitivno sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in kraljevino Italijo. Ta pogajanja so bila pred veliko nočjo prekinjena, ker jugosl. delegati niso imeli pooblastil za sprejem, oziroma odobritev gotovih predlogov italijanske vlade. Delegacija, ki je vodila trgovinska pogajanja v Rimu, odpohte skupno z delegacijo v paritetni komisiji. Tudi tej delegaciji bo načeloval dr. O. Rybaš, ki se bo sam udeleževal vseh razprav.

S tema delegacijama odpotuje pa nadalje v Rim še posebna delegacija s polkovnikom Daskalovićem, članom razmejitvene komisije v odseku Triglav-Reka. V Rimu se imajo definitivno rešiti še vsa sporna razmejitvena vprašanja, ki obstojajo glede definitivne določitve meje med Triglavom do Snežnika. Dosedaj se teh vprašanj ni moglo rešiti, ker sta obe delegaciji zavzemali nasprotna si stališča. Razmejitveno vprašanje pa se v bistvu ni moglo rešiti, ker se maza, ki je priložena rapalski pogodbi, na nekaterih mestih doslovno ne zлага s tekstom rapalske pogodbe.

Na temelju sporazuma, sklenjenega med rimsko in belgrajsko vlado, se paritetna komisija ponovno sestane dne 25. t. m. v Rimu.

Kaj zahteva Radić? — Dr. Horvat načrt za preuredbo države.

ZAGREB, 19. Dr. Rudolf Horvat je objavil te dni razpravo o zahtevah hrvaške republikanske kmetijske stranke za sporazum med Srbi in Hrvat. Razpravo je naznanilo tudi Radićev glasilo «Slobodni dom», vsled česar se sodi, da so ideje dra. Horvata o preuredbi države obenem tudi ideje Radićeva samega.

«Program Hrvatske seljačke republikanske stranke — pravi dr. Horvat — zahteva, da stopi Hrvatska v konfederacijo (zvezo držav) s Srbijo.

Pod konfederacijo mislimo mi Hrvati tako ureditve države SHS, da bi v nji Hrvatska in Srbija tvorili zvezo dveh ravnopravnih držav. Zato mora biti samo eno ministrstvo zunanjih del, kateremu so podrejeni vsi naši poslaniki in konzuli v inozemstvu.

Skupni bi naj bili Srbi in Hrvatski samo ti le posli:

1. Sklepanje državnih in trgovinskih pogodb z drugimi državami.
2. Skupno carinsko področje.
3. Carinske pristojbine se določajo sporazumno za obe državi, vendar pa se carina pobira teritorialno, t. j. tam, kjer stane kupec, ki je nabavil blago v tujini.
4. Enako sporazumno se med Hrvatsko in Srbijo določajo tudi monopoli.
5. Uprava železniških prog se vrši teritorialno.
6. Srbija in Hrvatska določujeta sporazumno poštne, brzojavne in telefonske pristojbine.
7. Mere in tehnične so skupne.
8. Sporazumno se določajo indirektni davki, ki so v tesni zvezi z industrijsko produkcijo.
9. Sporazumno se uvajajo in spreminjajo trgovski menični zakoni.
10. Ustvarjajo se naj sporazumno tudi zakoni o vojski, ki pa ni skupna. Vzdržuje vojsko in jo opremlja Hrvatska za-se in Srbija za-se.
11. Sporazumno se določajo tudi predpisi za potovanje po notranjosti Hrvatske in Srbije.

V Zagrebu se ima osnovati posebna emisijška banka, ki bo izdajala tudi posebne hrvaške novčanice, čes, da bo hrvaški denar in naj se bo imenoval krona, dinar ali forint takoj gotovo znatno poskočil v svoji vrednosti «vsled hrvaške marljivosti, poštenosti, državne štedljivosti in finančne sposobnosti hrvaških strokovnjakov».

Hrvatska naj bi obsegala: Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Medžimurje, Kastavščino in otok Krk.

V to «zvezo držav» se naj poleg Hrvatske in Srbije še sprejmejo: Slovenija, Crna gora, Bosna, Bačka, Banat in Baranja.

Hrvati si ne privajajo nobenih pravic glede pravik omenjenih pokrajin. Ako se Slovenija, Crna gora, Bosna, Hercegovina, Bačka, Banat in Baranja zadovolje z avtonomijo, potem se naj jim pusti pravica, da s plebiscitom odločijo, ako se hočejo pridružiti Srbiji ali Hrvatski.

Ako bi Hrvatska in Srbija tvorili federacijo (zvezo držav), bi to bila sama ena država in bi naravno morali imeti tudi eno samo ustavo. Toda Hrvatski žele konfederacijo (zvezo držav), v kateri bi bile dve državi: Srbija in Hrvatska. Povsem naravno je, da bi imela vsaka izmed teh držav pravico, da si prikroji posebno ustavo.

Hrvatska bi imela svojo posebno vlado v Zagrebu, ki bi jo naj tvorilo osem ministrstev: 1. ministrstvo notranjih del, 2. ministrstvo pravosodja, 3. ministrstvo za pravosodje, 4. ministrstvo za narodno gospodarstvo, 5. finančno ministrstvo, 6. ministrstvo za promet in trgovino, 7. vojno ministrstvo in 8. ministrstvo za socialno politiko.

Minister, kateremu bo poverjena naloga sestave kabineta, bo imel naslov ministrski predsednik.

Ker bi v tej Hrvatski tvorili Srbi narodno manjšino, ki bi znašala 22% prebivalstva, so Hrvati pripravili izdati poseben zakon v varstvo — srbske narodne manjšine.

Glede osebe kralja Aleksandra izvaja dr. Horvat: «Srbi nam delajo krivico, ako nam očitajo, da smo Hrvati samo zato republikanci, ker je kralj Aleksander po svojem pokolenju in po svojih čustvih Srb in ne Hrvat. Resnica je prav nasprotno: Mi Hrvati smo republikanci iz prepričanja in ne iz kakšne kljubovalnosti. Proti osebi kralja Aleksandra nimamo Hrvati ničesar. Nasprotno pa nam je kralj osebo zelo simpatičen. Ze sedaj lahko rečemo, da se ne bo nikdar hrvaška roka dvignila na kralja Aleksandra. Ako bi se kralju Aleksandru — kar naj Bog odkloni — došodila neureča, da bi moral bežati iz Srbije,

kakor so bežali že nekateri srbski vladarji, bo našel najvarnejše zatočišče pri nas v Hrvatski.

Mi Hrvati hočemo, da nam bodi ban ono, kar je drugod predsednik republike. Zato želimo, da se bana voli in da pri tej volitvi sodeluje ves narod v Hrvatski na isti način, kakor se volijo sedaj narodni poslanci. Kdor bi dobil pri teh volitvah največje število kroglic, tega bomo smatrali za hrvaškega bana. Izvoljeni ban ne potrebuje nobenega odobrenja od nobene strani, je narod največji suveren, ki je na bana prenesel vse vladarske pravice.

Hrvati nimamo nič proti temu, ako ostane kralj Aleksander vidni poglavar «Zveze držav». V tem slučaju smo pripravljene kralju Aleksandru priznati tudi neke vladarske pravice. Tako lahko kralj imenuje ministra zunanjih del, ki bo v bistvu samo kancelar naše «Zveze držav». Kralj je tudi lahko v slučaju kakšne obrambne vojne vrhovni poveljnik naše vojske, izjavljamo pa takoj, da Hrvati v kakšni napadalni vojni vobče ne bodo sodelovali. Ker bi bil kralj Aleksander na ta način dejansko zvezan med Srbijo in Hrvatsko, smo Hrvati pripravljeni «prispevati sorazmerno tudi k vzdrževanju kraljevskega dvora...»

Anglija

Pogovori med Curzonem in Krasinom prekinjeni. — Pred rusko-angliskim prelomom?

LONDON, 19. Do torka se Curzon in Krasin ne bosta sestala, ker bo angleški zunanji minister odpotoval iz Londona za nekoliko dni. Potrebno je tudi, da dobi Krasin odgovor iz Moskve pred nadaljevanjem pogajanj. V angleški noti določeno rok bo najbrže podaljšan za osem dni. Krasin je izjavil, da mu ekstremisti in boljševiški voditelji delajo težkote.

Tudi poročajo iz Rige, da se boljševiški listi protivijo vsakemu popuščanju s strani Rusije in je zato prelom med Rusijo in Anglijo zelo verjeten.

Vsled spora z Rusijo ne pojdejo angleški socialisti na mednarodni socialistični kongres.

LONDON, 19. Vsled angleško-ruskega položaja je vodja socialistov poslanec Mac Tonnall sklenil, da ne pojde na mednarodni kongres socialistov, ki se bo vršil v Hamburgu 21. t. m.

Belgija

Nezaupnica belgijski vladi.

BRUSELJ, 19. Zbornica je s 103 glasovi proti 4 izrekla vladi nezaupnico vsled interpelacij o mobilizaciji železnic. 57 socialistov se je vzdržalo glasovanja.

Nemčija

Nemčija misli na revanšo. — Hindenburgovo mnenje o bodoči vojni.

BERLIN, 18. Kako se poroča iz New-Yorka, objavljajo ameriški listi izjave maršala Hindenburga, ki jih je ta poslednji dal v razgovoru z ameriškim stotnikom Mac Mahonom. Stotnik Mac Mahon je vodil zadnje oddelke ameriških čet, ki so bile ob Renu, v Ameriko. Med potjo je posetil Hindenburga v Hannoverju. Hindenburg se je zelo pohvalno izrazil o ameriških vojakih. V njegovih izrazih ni bilo nikakega gneva, le ko je govoril o Franciji, se je maršal izražal srdito. Hindenburg je rekel: «Mi se bomo maščevali, naj bi morali čakati na maščevanje makari tudi sto let, kajti zgodovina se ponavlja. Bolj kot vse na svetu si želim, da bi mi bilo dano zopet prijeti za orožje proti Franciji. Amerikanci se je hrabro borili in kadar je bila vojna končana, so se lotili zasedbe na strokovnjaški način in so jo strokovnjaški izvajali brez strupa, brez žolci, brez maščevalnosti in sovraštva. To je način pravih vojakov.

Z vsako žilico svojega bitja se vržejo v borbo, ko pa je borba končana, pozabijo na vojno in ne udarje z nogo sovražnika, ki leži na tleh. Kar se danes dogaja v ruhrski kotlini in ob Renu je ravno nasprotno. Tam sejejo Francozi seme sovraštva, ki bo trajalo skozi pokolenja. — Hindenburg je nadalje izjavil, da je vojna med Japonsko in Zedinjenimi državami po njegovem mnenju velika verjetnost bližnje bodočnosti. Nato se je pogovor sukal okoli bodočih vojn, ki so po Hindenburgovem mnenju neizbežne. Pri tem ga je Mac Mahon vprašal, kaj misli o uporabi zrakovplovstva v bodočnosti. Hindenburg je odgovoril: «Naravno je, da se bo zrakovplovstvo uporabljalo v mnogo večji meri nego do sedaj, toda pehota bo kljub vsemu vendar le ostala kraljica bitke. Zrakoplovi in aeroplani ne morejo bivakirati v zraku, ne morejo držati železniških prog ne imeti kako oporišče. Mislim, da bodo v bodočnosti kakor do sedaj, suhopotne čete glavni činitelji v vojni.» Hindenburg je še rekel, da se bo konica najbrže popolnoma izpremenila v «pehota na konjih».

Incidenti med policijo in komunisti.

DORTMUND, 19. Gruča komunistov je hotela ovirati delo v dveh rudnikih. Policija napadena od demonstrantov s palicami in kamenjem, da bi prisiljena rabiti orožje. En delavec je bil smrtonavno ranjen, 12 policistov je bilo ranjenih. Delo v obeh rudnikih je bilo ustavljeno.

Praznovanje 75-letnice nemške ustave.

FRANKFURT, 19. Tu se je včeraj praznovala 75-letnica otvoritve prvega nemškega državnega zbora. Ob tej priliki so prišli v Frankfurt predsednik republike Ebert, več državnih ministrov, predsedniki in ministri posameznih nemških držav in veliko število parlamentarcev iz vse Nemčije. Zupan mesta je imel v cerkvi sv.

Pavla slavnosten govor. Nato je govoril Ebert.

Zaplenitev premoženj in aretacije.

PARIZ, 19. Listi poročajo iz Essena, da so bila zaplenjena premoženja rudniških ravnateljev v Teugelmonu in Wastenhof-ferju, ker niso hoteli plačati denarnih kazni, naloženih jim od francoskega vojnega sodišča v mesecu februarju. Ravnatelji sami so bili prepehani na tovrnem avtomobilu v Düsseldorf. Isto se zna zgoditi Thyssenu in drugim industrialcem, ki niso še plačali do danes glob, na katere so bili obsojeni že pred štirimi meseci.

Preganjana Bolgarov v zapadni Traciji ponehujejo.

ATENE, 19. V zadnjem mesecu so grška vojna oblastva spremenila svoje stališče napram bolgarskemu prebivalstvu v zapadni Traciji. Grška vlada je izjavila, da se ne bo protivila povrnitvi bolgarskih izseljencev ter obljubila, da bo smatrala vse prebivalce grškega državnega ozemlja kot enakopravne državljane.

Zamotano vprašanje Poruhrja

Pred nami leži besedilo treh not zaveznih držav v odgovor na novi predlog Nemčije o rešitvi odškodninskega vprašanja. Francosko-belgijski odgovor, ki je bil odposlan dober teden pred angleškim in italijanskim, je bil že v vseh podrobnostih pretehtan od vseh prizadetih, in časopisje je že izčrpalo ta predmet dnevnih razprav. Najzanimivejše pri tem je dejstvo, da sta Francoska z Belgijo hoteli z odgovorom z očitnim namenom postaviti ostala zaveznika pred dovršeno dejstvo; drugi pa je ta naglica dokaz o majhnem zaupanju Francije v Angleško, zato je bilo treba že vnaprej preprečiti, da bi se angleška diplomacija v novem položaju, ki je nastal vsled nemškega predloga, orientirala proti stališču francoske vlade. Poincaré se je dobro zavaroval proti temu ter presenetil «prijatelje» v Londonu. Znano je tudi, da se je nemška vlada ravno na angleško prigovarjanje odločila staviti nov predlog.

Za vsakega količaja paznega motrilca političnih dogodkov je bilo takoj jasno, da bo Francija gladko odbila nemški predlog, ker ponuja tako malo z ozirom na vse dosedanje zahteve zaveznikov.

Prvič je ponujana vsota 30 milijard, kot že večkrat povedano; daleč od zaveznikih zahtev. Francozi se morejo tudi sklicevati na prejšnje nemške ponudbe in pogoje glede višine odškodninske vsote.

Drugič so tudi te «uboge» milijarde bolj v zraku, zakaj nemška vlada pravi, da jih plača, če dobi posojilo.

Tretjič zahteva Nemčija takojšnjo izpraznitve ruhrskega ozemlja, ne da bi ponudila kakih garancij za izvršitev svoje obljube.

Cetrlič predlaga, da se predloži zadeva širšemu forumu, ki bi bila «Zveza narodov».

Angleška vlada je bila sicer neprijetno dirnjena vsled samostojnega in naglega odgovora svoje zaveznice, vendar pa je bilo jasno, da bo morala odgovoriti na nemški predlog odklonilno. Isto je bilo pričakovati od rimske vlade, zakaj dosedaj je šla Mussolinijeva politika za tem, da postopa v soglasju s Francosko, drugi pa je Italija pri odškodninskem vprašanju občutno prizadeta, saj se gre za okroglo milijardo lir na leto, in dalje je Nemčija vkljub vsemu vendar-le bivša sovražnica in leži danes premagana in deloma prezirana, deloma pomilovana na tleh.

Odklonitev nemškega predloga od strani Anglije in Italije ni torej nič presenetljivega, pač pa preseneča način ali reki bi stopnja odklonitve.

Obe noti, bodisi angleška, bodisi italijanska, jasno, kratko in odločno zavračata nemški predlog, da toliko niso pričakovali francoski črnogledi politiki. Dasi ravno sta londonska in rimska vlada sporazumno odgovorili Nemčiji, vendar je razlika med obema odgovoroma.

Angleška nota je zelo ostra po obliki, zakaj Lord Curzon pravi, da ga je predlog nemške vlade globoko razočaral in da bi bila morala Nemčija predvideti slab vtisek, ki ga je nepravil njen predlog na angleško vlado. V tem tonu gre dalje, nato pa le na kratko utemeljuje nezadostnost nemške ponudbe. H koncu pa pravi Lord Curzon, da je pripravljen sprejeti in pretresovati nove nemške predloge. To je mostiček za nadaljna pogajanja; ta dostavke jemlje nekoliko ostreje prejšnjim stavkom.

Italijanska nota je po obliki zmerna, po vsebini pa se skoraj popolnoma kljuje s francoskim stališčem. Posebno naglašajo garancije in zastave, ki jih mora Nemčija dati zaveznikom, svojim upnikom.

Francosko časopisje je sprejelo oba odgovora z vidnim zadovoljstvom na znanje. Posebno pohvalno omenjajo italijanski odgovor.

Gotovo je, da je to velik uspeh Poincaréjev, kateremu so se pred slabim mesecem prerokovali skorajšnji padec. Politika močne roke je dobila od obeh zaveznikov novo sankcijo. In ta novi položaj Francozi že izkoriščajo, zakaj že prihajajo poročila o novih zasedbah: mesto Karlsruhe so zasele francoske čete. Tudi se nadaljujejo represalije in izgoni.

DNEVNE VESTI

Ni torej nobenega dvoma, da je bila naj-novejša poteza nemške vlade kaj nesrečna. Vprašamo se, kaj je nameravala nemška vlada, ko je poslala zavezniškom svoj predlog, zakaj o tem ne more biti dvoma, da je tudi Nemčija že vnaprej vedela, da bodo Francozi oddonili to njeno ponudbo. In vendar je ravno Nemčija ona, ki ima večjo silo, da se ruhrsko vprašanje reši mirno in sporazumno, zakaj če trpe francoske finance vsled pasivnosti ruhrskega podjetja, trpi nemško gospodarstvo veliko več. In če se stvar zavleče še za nekaj mesecev, mora priti do gospodarskega poloma v Nemčiji.

Gotovo je, da se je udal nemški kancler pritiskati nekaterih strank in svetu nekaterih zmernih politikov ter poslal svoj nesrečni predlog zavezniškom. Nesrečen je ta predlog v toliko, ker je bil obsojen že vnaprej v neuspeh, vsaj glede Francije in Belgije. Kakor rečeno, so sili notranjepolitični pritisk k novim poskusom spraviti v tir zasedbeno vprašanje.

Morda pa je nemška vlada hotela provocirati novo zavezniško ali celo mednarodno konferenco. To bi bil zanjo velik uspeh, o tem ni dvoma. Precej verjetno pa je, da je hotel Cuno izvesti Francijo ter jo prisiliti v negativen odgovor samo zato, da bi prišel še bolj do izraza francoski imperializem. To bi bila torej nekaka špekulacija na javno mnenje, ki so ga Nemci med vojno tako malo uvaževali in naravnost prezirali in si s tem nakopali toliko sovražnikov. Posebej pa bi laskalo nemškim državljanom, če bi mogli privabiti iz rezerve Zedinjene države.

Toda vse te špekulacije, če jih je sploh jemala nemška vlada v svoje račune, so se izpolnile. Zaradi francosko-belgijskega odklonilnega odgovora se ni svet obrnil. Toda javno mnenje v onih državah, na katere trajo današnji Nemci za simpatije in pomilovanje, se ni prav nič razburilo. In dalje: najnovejša odgovora italijanske in angleške vlade dokazujeta, da Nemčija zamaža svoje upanje na razprtje med zavezniškimi. In tudi iz Amerike ne prihaja nič razveseljivega za Nemčijo.

In ne samo to. Poza užaljene krivice, v katero se Nemčija postavlja, jadikovanje ter želja po splošnem pomilovanju, vse to deluje baš nasprotno. Zakaj to so znamenja slabosti in slabost ni še nikoli imponirala. Ta poza današnje Nemčije je smešna in z njo ne more Nemčija doseči drugega kakor prezir in padanje svojega kredita, ki ga ravno sedaj tako krvavo potrebuje.

Cunova vlada je doživela poraz, katerega bo težko prenesla. Verjetno je, da bo Nemčija na angleško povabila predložila nove predloge, toda malo verjetno je, da stori to sedanja vlada. To tudi naglašajo nemški časopisi. Kako naj ponudi ista vlada recimo dvajset milijard več nekaj dni po prvi notji? Zaradi tega je pričakovati, da ne bo sedanja vlada dolgotrajna. Govori se zopet o vstopu socialistov v vlado. Toda ti so danes prav malo voljni prevzeti Cunovo dedščino ter popravljati njegove pogreške. Tudi je odškodninsko vprašanje tako kočljiva stvar za katerokoli vlado, da si je skoraj nemogoče misliti, da bi hotela kakšna velika stranka tvegati svojo popularnost z novimi predlogi, ki bodo morali biti pač veliko neugodnejši za Nemčijo, sicer je izključeno, da stopi ententa v pogajanja z nekdanjo sovražnico.

Kako se bo razvijala sedanja kriza nemške vlade, bomo videli v bližnjih dnevih ali tednih. Mogoče je, da napravi še Cunova vlada kakšen poskus, toda do sporazuma s Francozi ne more priti. Zakaj Nemci vztrajajo odločno, da se imav Pohorju vzpostaviti status quo ante in še-le potem bi se začelo s plačevanjem oziroma z izvrševanjem obveznosti. Ravno tako odločno in brez nikakega dvomnega zavijanja vztraja Francija pri tem, da ostanejo francoske čete v Pohorju, dokler ne izpolni Nemčija svojih obveznosti. In postopno s tem se bodo Francozi polagoma umikali iz zasedenega ozemlja.

Tu je največje nasprotje med francoskim in nemškim stališčem. Če v tej načelni točki nihče ne popusti, je nemogoče, da pride sploh kdaj do sporazuma. Francozi so po štirih mesecih okupacije še-le zdaj začeli utrjevati svojo pozicijo v Pohorju. Izgnali so nemške železničarje, ter jih nadomestili s svojimi, uvedli so že svoje tehnike in inženirje skoraj v vse velike industrijske organizme, da bodo v kratkem času sami izkoristili rudnike ter zlomili nemški pasivni odpor. Da bodo sedaj še brezobzirnejši, kot so bili doslej, je umevno. In vsakokratno poostrenje nemškega odpora bo rodilo nove represalije in nove odredbe, s katerimi se bo nemški vpliv na delavstvo vedno manjšal.

Nadaljevanje nemške politike v dosednji smeri utegne sčasoma popolnoma odtrgati te pokrajine od Nemčije. Franciji je morda všeč, da vztrajajo Nemci pri svoji trmi. Sedanja francoska vlada je imperialistična, vpliv militarizma je silno močan, ta pa stremi za razkosanjem in stalnim oslavljenjem Nemčije. Za to ceno bi bili marsikateri francoski državniki in generali pripravljeni žrtvovati tudi svojo vojno odškodnino. Francija hoče ohraniti sedanjo nadvlado na evropski celine. Sporazum z Nemčijo bi med drugim moral imeti za posledico demobilizacijo pol milijona francoskih vojakov. S to demobilizacijo pa bi Francija izgubila na prestižu svoje vojaške sile, ki je morda edina sila, katere vzdržuje Francija na višini druge vesiles v Evropi.

Iz povedanega je razvidno, da smo torej še daleč od sporazuma. Skoraj bi se reklo, da se zdi danes skoraj nemogoče, da bi moglo sploh priti do sporazuma. Najnovejši neuspeh nemške diplomacije je dokazal, da ne more Nemčija računati

na nobeno podporo od strani ostalih članic entente. Ne preostane drugega, kakor da išče pot, po kateri pride do direktnih pogajanj s Francijo. Težek bo odkup, ki ga bo morala dati Nemčija svojim sosedom, toda končno bo morala vzgrizniti tudi v to kisljo jabolko. Cunoov predlog je bil le nekako otrpavanje terena in je prineslo jasnost v dejanski položaj. Ta slučaj je tudi osvetlil fiktivne medsebojne razmere ententnih članic.

Gotovo je, da bo Francija trdno držala zasedeno ozemlje, dokler ne bo Nemčija popolnoma ugodila njenim zahtevam. Te zahteve pa se ne bodo manjšale, ampak bodo s časom bržkone naraščale. Čim več časa bo torej prešlo do sklenitve sporazuma, tem večji bo moral biti nemški odkup.

Slučaj ruhrske zasedbe nam zopet dokazuje, da gre duh nasilja še vedno po Evropi. Wilsonovi idealni napori ustvariti bratsko družino narodov so se razblinili v nič. Praksa dokazuje, da smeš vse, če imaš fizično silo na razpolago. Slučaj Turčije govori istotako. Postopanje povišne diplomacije se ne razlikuje v ničemer od predvojnega, ki je pripravljala svetovno vojno. In današnje delovanje državnikov skoraj vseh držav ni nič drugega kot neprestana priprava za nove vojne, ki se že kažejo na obzorju. Bajka o večnem miru, ki so ga napovedali voditelji narodov in držav ob koncu vojne, je ostala bajka. Človeštvo se ni ničesar naučilo v zadnji vojni.

Evropski in Slovanski imperializem

(Misija Rusije).

Vsakemu mislečemu Slovancu se vsiljuje spričo sedanjega evropskega in svetovnega položaja vprašanje, ki ga ne more ne sme odklanjati ali prezirati, kakor da bi ga nič ne brigalo. Ruska revolucija je na žalost razdelila vse Slovanstvo na dva jasne osebnosti: Ruski del Slovanstva je dobil v obliki sovjetske vladavine, ki se je porodila iz revolucije popolnoma nove podlage političnega in socialnega življenja ter političnega in socialnega razvoja. Zapadno in jugovzhodno Slovanstvo pa je ostalo nedotaknjeno in je ohranilo vsa svoja stara politična in socialna označja in nadaljuje svoje kulturno, socialno in politično življenje na podlagi neizpremenjenih predvojnih socialnih institucij. Razlika med vzhodnim in zapadnim Slovanstvom ni morda bila nikdar v zgodovini tako globoka in tako rezka kakor od ruske revolucije sem. Znano pa je, da opažamo isti prepad, ki pa je nesorazmerno globokejši, tudi med Rusijo in vso ostalo Evropo, da vsem ostalim svetom. Ruska revolucija je razdelila svet na dva sovražna si tabora, ki se drug drugega čezdalej srditeje pobijata, tako da postaja prepad med obema z vsakim dnem globlji in širši.

Zapadno Slovanstvo se nahaja pod silo razmer, v katere so ga spravili nedavni zgodovinski dogodki, v protislovni taboru. In to žalostno dejstvo tvori najobčutljivejšo slabo stran v položaju sodobnega Slovanstva in vse kaže, da velike zapadne države s tem dejstvom računajo in da gradijo na tej podlagi svoje protiruske načrte. Znano bi se zgoditi, da omenjene države nekega lepega dne pošljejo zapadnoslovanske narode v bratomorno borbo proti Rusom reševati takomenovano zapadnoevropsko demokracijo. Že sama možnost slične nevarnosti je za vsakega zapadnega Slovana dovoljen razlog, da si postavi gori označeno vprašanje in da ga tudi reši. Na tem usodnem razpotju pa sta samo dve izbi: ali za Rusijo ali proti njej?

Zagrebski dnevnik "Obzor" je objavil pred par dnevi zanimiv članek, poln resnih misli in važnih zaključkov o razmerju med Rusijo in ostalo Evropo, ki vsebuje tudi mnogo koristnih mišljajev z ozirom na rešitev našega velikega in usodnega vprašanja.

Posameznik — pravi zagrebski list — do-seže vrhunec svoje politične kariere s tem, da se s pomočjo demagoštvu dokopa oblasti. Nato pa se uveljavlja, kolikor dovoljuje sposobnosti njegovega uma in njegova spretnost. Nekaj podobnega se opaža tudi v politični karijeri celokupnega naroda. Vendar pa sila in moč narodov nimata istega izhodišča, kajti pri imperialističnem razmahu igrajo važno vlogo številni, zemljepisni položaji, stopnja civilizacije in predvsem duha, s katerim je dojčen. Plemo prežeto. Dvigljanja na stopnjo imperializma se ne vrši, kakor bi se lahko mislilo, smoteno in sistematično, temveč naglo, nepremišljeno in demagoško, vsled česar je tudi nevarno. Vendar pa ta nevarnost v prvem hipu ne mora imeti usodnih posledic za tiste, ki gledajo ob strani, kako se kako plemo osvobaja svoje lupine in se pripravljata, da vzletijo.

Gledalec vidi pri tem le zmešnjavo, kri in propast za onega, ki mu nudi na pozornici prizor žrtvovanja samega sebe za nekaj, česar gledalci ne morejo razumeti, ker se vse dogaja izven njih. Toda zato je instinktivni polet igralcev tem večji. Gledalci pa se čudijo. Počutijo se kakor pri pogledu na gladijatorja, kateri se zvija in napenja, kakor bi se hotel osvoboditi nekih nevidnih vezi, zvija se bolj in bolj blazno in nazadnje se začne zbadata sam sebe v živo mesto in se zvija v lastni krvi. Tedaj se začne začudenje gledalcev izpreminjati v strah, v neopredeljeno čustvo strahu. Absurdno absurdno inoveat — porečejo pozitivisti, toda ravno v tem blaznem drvenju enega plemena in v strahu drugih se skriva točno določena slutnja nečesa, kar ima neogibno priti.

Takšno je bilo vedno stanje na svetu, kadarkoli se je porodila taka nova sila in kadar so se začele otivati imperialistične težnje tistih, ki vstajajo. Evropa je doživljala to čustvo že v davnih časih svoje zgodovine. Pojav notranjega napenjanja, ki mu pravimo državljanska vojna, je bil v zadnjih dveh stoletjih rimske republike predhodnik cesarskega Rima in njegove svetovne oblasti. Državljska vojna je povzdignila Francijo dvakrat do nepriznane moči: v XVI. stoletju je dala življenje monarhiji Ludovika XIV., a v XVIII. stoletju Napoleonovemu cesarstvu. Državljska vojna je dala Angliji v XVII. stoletju Cromwella in Orange, ki sta jo povzdignila na stopnjo najmočnejšega modernega carstva. To so veliki primeri dviganja posameznih plemen, toda ne manjka ni malih primerov, ki potrjujejo to natančno, kajti tudi mali narodi so se samo na ta način emancipirali in se razvijali v razmerju s svojimi močmi.

Ker je govor o plemenih, katerim je dano vršiti kako svetovno misijo, je treba naglasiti da odpadajo iz kombinacije vsa tista plemena, katera — dasi v posesti znanja in moči — nimajo intuicije, ki je prvi predpogoj za izsledovanje novih poti in za prednjačenje drugim v izpopolnjevanju in dvigvanju duha. Ta plemena, katerim manjka intuitivna ustvarjalna sposobnost, imajo druge zelo koristne naloge, ki jih morajo vršiti na dobro človečanstvo, toda za vodstvo niso sposobna. Ako jih po kakem usodnem naključju prevzame prepričanje, da se vodstvo nahaja v njih rokah, ga lahko ohranijo samo s surovno silo, toda ne bodo v stanu presoditi, kam drvijo spričo dejstva, da duh časa odvrča človečanstvo od njih. S surovo silo lahko druge gonijo pred seboj, toda nikdar jih ne morejo prisiliti, naj gredo za teboj. Ta plemena ne morejo voditi drugih, ne morejo imeti vodilne misije na svetu, ker ne morejo najti cilja, h kateremu bi jim druga plemena sledila. S tem da druge gonijo pred seboj, si samo nakopujejo sovražnost, ne da bi dobili vodstvo v svoje roke.

Ta nedostatek ima nemško plemo in ne more mu ga nadomestiti vsa njegova pridnost, discipliniranost in zavednost. Viljemove pridige o misiji, ki jo je Bog poveril Nemcem, niso bile tako smešne, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Viljem ni bil neumen, temveč je dobro vedel, da manjka Nemcem intuitivne ustvarjalne sposobnosti. Vseled tega si je prizadeval — seveda zastoj — da bi jim vcepil ta dar, ki jim ga narava ni dala. Viljemova želja, da bi nemški narod vršil na svetu nekako misijo, pa je bila nejasna in vsi nemški učenjaki je niso mogli opredeliti, kajti samo intuitivni duh plemena more videti skozi temo pot, po kateri se človeštvo da popeljati k nečemu novega, popolnejšega, kar lahko vzpodbudi človeka, da se otrese zastarelih spon, ki oklepajo njegovo nemirno naravo.

Povojna zmešnjava, ki je objela Evropo, ni samo posledica obubožanja in gospodarskega mrtvila. Glavni vzrok je treba iskati v nasičenosti in trdnosti zapadne Evrope, katere civilizacijski misiji je začelo primanjovati duha. Načelo demokracije, ki ga je povzdignila na prestol francoska revolucija, je okamenelo in se izpačilo ter je danes kamen spodbikanja na poti napredka in civilizacije. Demokratiizmu je zmanjkal duh in naj si anglosaksonsko plemo še toliko prizadeva, ga ohraniti s svojimi demagoškimi krilaticami, da bi še dalje služil kot krinka za njega materialno grabljenje, mu ne more več biti primerno sredstvo za ohranitev oblasti nad morji in celimi deli sveta.

Ta demokracija je paralična in ne more več biti podlaga obstanka moderne države, katere hoče vršiti svojo civilizacijsko misijo na svetu. Danes potrebuje svet nov, moderen tip države. Dati mu ga more le ono plemo, katero ga je sloj škat v revolucijo in državljansko vojno.

Protidemokratska reakcija v Evropi se obrača z vedno večjo silo proti laži-puritanizmu, kateri je z bajko o pacifizmu, ki so jo prinesli z one strani oceana, kompromitiral uspehe vojne ter s svojo materialno silo potlačil duh prave demokracije.

Ruska revolucija, ki je imela v začetku protinacionalno in protimperialistično označje, je polagoma izgubila svoj apokaliptični in vsesvetjski značaj ter je postala sredstvo za izvajanje nove resnične ruske nacionalne politike. Rusija ustvarja nov tip države na federalistični (zvezni) podlagi, ohranjujoč od komunistične ideologije samo ono, kar je praktično in sposobno za življenje. Tako dobiva Rusija polagoma svoj lastni državni tip in postaja nov činitelj v mednarodni politiki z nalogo, da narode bližnjega in daljnega vzhoda dvigne in jih zbere v borbi za narodno emancipacijo. Ta novi rusko-slovanski imperializem bo zadal smrtni udarec obnemogemu materialističnemu demokratizmu ter obnovil Evropo in osvobodil vzhod.

Prednost nove ruske države in novega slovanskega imperializma pred nekdanjo carsko Rusijo se nahaja v tem, da je bila carska Rusija kot država le juridična abstrakcija in nekaj birokratičnih stroj, ki je bil daleč od duha ruskega naroda. V svojem bistvu in po svojih etičnih in zgodovinskih nalogah ni bila odraz duha ruskega človeka in zato je bila inertna.

Danes postaja Rusija, ruska država v etičnem, zgodovinskem in političnem smislu. Njen imperializem ima za cilj, da s svojim širjenjem, s svojimi zakoni in s svojo državno funkcijo zavzame svoj položaj in utrdi ravnovesje na svetu, da vrši svojo civilizacijsko misijo med narodi vzhoda in osvetli z novim duhom utrjeno zapadnoevropsko civilizacijo s tem, da jo očisti od degenerativnega demokratizma.

Himen. Danes se poroči g. Majda Schmidt, hčerka zavednega narodnjaka gosp. Hinka Schmidt pri Sv. Ivanu, z g. Franom Rupena, trgovcem v Trstu. Obilo sreče!

Nova krivica. Obstoječi neki Servizio Controllo Ricupero, neka pregledovalnica vojni ostankov, ne vem, ali čisto uradnega, ali čisto zasebnega, ali mešanega značaja, ki proizvede po vojnem materialu, s katerim so ubogi begunci napravili začasna zavetišča ali drugače opremili svoje upustošeno pestovstvo, — in ki terja sedaj od teh revežev plačilo po dnevnih cenah.

Res je, da se je vojni plen — za takega bo šlo menda v večini primerov — postal pod strogo kazensko zaščito z razglasitvijo vrhovnega poveljstva od 14. novembra 1918. In je torej dejanski stan čina pri tistih, ki so ga porabili na opisani način, formalno isti, kakor pri tistih, ki so ga n. pr. krađli in preprodajali.

Vendar je stvar v označenih primerih čisto drugačna in zares čudno in žalostno je, da se tega menda ne zavedajo oblasti, po katerih ukazu ali vsaj s katerih znanjem in dovoljenjem je imenovana pregledovalnica začela sedaj pritiskati na naše ljudi, terjajoč zneske, ki so v mnogih primerih zelo visoki, in grozeč s sodnimi tožbami ali pa celo, kar je zanjo seveda še udobnejše, z odtrgavanjem od odškodnin za vojne škode.

Ne bom mučil bralcev s pravnimiškim modrovanjem. V tem oziru omenim samo, da so nekateri ponudili oni pregledovalnici, naj vzame material nazaj, da pa ga ona odklanja, češ, material je sedaj že obrabljen, manj vreden kot staro železo, zato ga ne vzamemo, nego hočemo zanj — denar. Pravno se mi to ne vidi prav in istega mnenja je tudi tovariš dr. Karol Podgornik, ki je že posredoval radi te stvari pri onih gospodih.

Toda stvar ima, kakor je že tudi opozoril dr. Podgornik, poleg pravniskega, predvsem gospodarsko in socialno lice. Zamislimo se v položaj. Kaj je država storila, kaj je sploh nameravala storiti z onim materijalom? Postala ga je ležati dneve, tedne, mesece, leta. Nekaj ga je dala zbrati in zložiti na več ali manj slikovite kupe. In rja opravlja svoje delo. Koliko bi bilo stalo, da se ves materijal zbere, da se izkopca, kjer je bil zakopan, izruje, kjer je bil vdelan, izravna, kolikor je bil zviti in zmečkan? In medtem, ko je materijal tako ležal zapuščen, je država vabila begunce nazaj, a — ob preogromni nalogi več ali manj opravičljivo — povsem nezadostno skrbela, nikar za vzpostavitev njihov domov, niti za skromna začasna zavetišča. Begunci, pogorelci, berači, so si morali pomagati sami.

Erarski pravdniki bodo odgovarjali: vojni plen je bil državna last. Pamet in srce pa odgovarjata: materijal je bil zapuščen od države, ker ga ni pobrala, ker ga ni mogla po človeškem prevdanku vsega pobrati brez svoje občutne škode, ker je vabila in klicala ljudi, naj se povrnejo in naj obnovijo svoje domove, ker jim ni pravočasno pomagala, ker je morala biti vesela njihove osebne iniciative, ker jim ni branila jemati, ker se je vojni plen porabil v dobro svrhu, medtem ko bi bil sicer propadel in bi se bil moral drug nov materijal toliko dražje nabaviti, ker se je — končno — vse to, če ne v vsakem posameznem primeru, vendar gotovo v splošnem kot notoren pojav vršilo pred očmi državnih organov.

Zato se mora proti novi nadlogi, ki je nasproti našemu ljudstvu nova krivica, vzdigniti odločen protest, na poklicana oblast pa poziv, naj ustavi groženo izterjevanje. — Dr. Josip Wilfan.

Zvesti toda slabi zavezniški! "Piccolo" in "Era Nuova" sta se hkratu — v svojih izdajah od minulega petka — veselila razdora v našem taboru ob vprašanju izmenjave denarja. To pot je "Piccolo" dal izrazu svojemu veselu v debelo tiskanemu ruslovu: "Slovanski tabor v polnem viharju". Ni se zgodilo to prvi krat. Ze opetovano so italijanski listi ovadili svoje prisojce zadovoljstvo s tistimi, ki so zanetli ta spor. Mi pa pravimo tem našim ljubimim prisojcem, da je njih veselje pregodnje, da so njihovi računi zgrešeni, ker jih delajo brez krčmarja, — brez našega ljudstva. Ob rečenem vprašanju so se mnenja in sodbe v našem taboru res razcepile, ali o enem je vse naše ljudstvo — kolikor ga je zavednega in razsodnega — slej ko prej uverjeno — o potrebi namreč enotne fronte vseh v borbi za naše pravice. Zato nas vse tisto njihovo veselje pušča hladno do dna duše. Mi se le smejemo trditvi v "Piccolo", da je ogromna večina našega ljudstva na strani gorških razdiralcev, da je Wilfan obupan, da čbupno brani še svoje zadnje postojanke, da prosi celo mišliti tako pri ljudstvu, kakor pri svojih gorških sovražnikih. Gospoda ne pozna ne resničnega položaja, najmanj pa — dr. Wilfan. Ta moč ne pozna strahu pred nikomer in ne prosi nikogar za milosti. On zna — če je potrebno za stvar — plavati tudi proti reki. Brez vsakega ozira na kriv na tej ali oni strani gre on smoteno svojo pot, kakor mu narekuje vest in prepiranje, da koristi stvari naroda. Če bi bilo pri gospodih v Gorici nekoliko več treznosti in resnične skrbi za usodo našega ljudstva, bi se morali naravnost zgroziti radi simpatij, s katerimi spremljajo italijanski listi njihovo — delo za razdor v našem taboru. Prestašiti bi se morali, ko vidijo, komu in kakim računom v prilog sluzi njihovo hujskanje, take zaveznike imajo v tem boju! Mi jih ne zavidamo na takih zaveznikih. Prav gotovo pride dan, ko se zavedo, da so imeli sicer zveste, ali zavratne zaveznike, in ko bodo morali ljudstvu pokladati račun ravno radi takega zavezništva. Naj nam ne pridejo nikar z izgovorom, da oni ne želijo in ne želijo pomoči od take strani, kajti mi vemo — marsikaj in morda precej več, nego si oni mislijo.

Narodnik iz gorške okolice nam piše: Slava Najvišjemu! Začeli ste govoriti odkrito ljudem, ki jih zasede zadnja smrtna udarca naš skupni svirari. Zadnja čas je bil — predolgo ste trpeli. Čudimo se le gospodu Bavdazu, da se je dal zavesti. Saj ste polnoletni Boste že živeli tudi brez podpore onih gorških gospodov. Odzvoniti jim mora prej ali slej! To pa ravno zato, ker se mrzličavo držijo predvojnih ideologij, da se jim že smejejo vsi razsodni ljudje. To ni samo moje mnenje. Mnogo nas je že v gorški okolici, ki sodojo tako.

Zmešnjava na višku. Včerajšnji "Piccolo" našteva razne nove krajevne oznacbe, ki so jih naši modri upravitelji izumetničili za naše kraje. Podgrad je n. pr. "Negriano". V istem spisu nekoliko nižje doli pa našteva isti "Piccolo" kraje, kjer se ustavljajo avtomobili med Trstom in Reko. Tu pa je "Piccolo" že pozabil na svoj prejšnji "Negriano" in rabi za Podgrad oznako "Castelnuovo". Katero je torej pravo: ali Negriano ali Castelnuovo? Zmešnjava na višku! S takimi imperialističnimi — norostmi begajo ubogo ljudstvo ravno sedaj, ko bi morali misliti na stotine drugih stvari, ki so življenjskega pomena za deželo in prebivalstvo.

"Solsko društvo" v Trstu se obrača do vseh, ki jim je pri srcu dobrobit naše dece, da se odzovejo vabilu in plačajo čim prej članarino. Kdor še ni član, naj se včlani. Vsak zaveden Slovan mora biti član tega prekrasnega društva. Članarina je tako urejena, da jo zamore plačati vsak, tudi najrevnejši, in sicer znaša izredna članarina L 2 letno, redna L 5 letno, podpornina enkrat za vselej L 50 in ustanovna enkrat za vselej L 200. — O nalogi "Solskega društva" se je že toliko razpravljalo, da bi bilo odveč po ponovno povdarjati. Ali bo društvo kos svoji nalogi, to bo dvisno od sredstev, ki jih bo imelo na razpolago. Stroški, ki jih ima društvo, so ogromni. Zato naj bi ne bilo krsta, poroke, smrti, veselih in žalostnih dogodkov, kjer bi se ne spomnili tega društva. Pozivamo vsa društva v mestu in na deželi, da se ob priliki svojih prireditvev kakor pri vseh stankih spominjajo "S. D." Vsak še tako mahnen dar je dobrodošel.

Prošnja za izselitev v Ameriko. Kr. prefektura javlja: Pri nadzorništvih za izseljevanje je že od 17. t. m. zaključeno vpisovanje potnikov, ki želijo iti v Zedinjene države. To radi tega, da bi se nadzorstva ne obremenila s prevelikim delom, ki bi ga ne mogla zmoeči. Vsi tisti, ki mislijo, da imajo vse predpogoje za odhod, in ki še niso poslali svojih prošenj nadzorstvom, naj torej pošiljajo od sedaj dalje prošnje naravnost v Rim na naslov glavnega komisariata za izseljevanje. Prošnja naj bo pisana na prostem papirju (brez kolka) in naj se ji ne priloži nikaka listina.

Percentualni povisek vrednosti nepremičnin razdeljen v vojni. Uradni list "Gazzetta Ufficiale" z dne 15. t. m. objavlja ministrski odlok z dne 13. februarja 1923, kateri določa, da bodo zneski določeni kot vrednost razdeljena nepremičnin povišani v Julijski Benetici za 350% pri vseh gradbah, katere se bodo izvršile po 15. dnevu štetem od datuma odloka. Sv. biro bo letos delil poreško-puljski školi dr. Trifon Pederczoli in sicer v Trstu 1) na praznik sv. Trojice 27. maja pri sv. Justu ob 9 urah in ob 11½; 2) podelitev 28. maja pri sv. Antonu Novem ob 10. uri; 3) v tork 29. maja pri sv. Antonu Starem ob 10. uri; 4) v soboto 16. junija pri sv. Vincencu ob 10. uri; 5) v nedeljo 17. junija pri sv. Jakubu ob 9½ in ob 11. uri; 6) v ponedeljek 18. junija pri jezuitih v strem mestu ob 10. uri.

V Kopru pa: 1) v sredo 20. junija, ob 9. uri za birmance koprski škofci; 2) četrtek 4. junija ob 9. uri pa tudi za birmance iz tržaške škofije.

Zahvala. Pretekli terek je prejelo 168 učencev in učenk slovenske šole pri Sv. Jakobu v Trstu prvo sveto obhajilo. Ob tej priliki je Zenska podružnica Solskega društva v Trstu obkleda in obula precejšnje število otrok, ki bi sicer ne mogli k sv. obhajilu. Po cerkvenem obredu, ki se je vršil v cerkvi Sv. Jakoba, so bili otroci v šoli pogosteni. Popoldne pa jim je priredila primerno veselico in jih pogostila Tržaška zenska Marijina družba. Otroci in njihove stariše se s hvaležnostjo spominjajo dobrotnikov, ki so jim tudi ob tej priliki prislobočili na pomoč. — Podpisani voditelj izraža tudi potom toplo zahvalo Zenski podružnici Solskega društva v Trstu. Zenski Marijini družbi v Trstu, Mlekarni Hrušica, trgovcem Črnačji Josipu in Romeju, Zavadal Antonu, Perhave Jakobu in slednjič vsem drugim cenjenim darovalcem in dobrotnikom naših svetlojakobskih slovenskih otrok. Bog povrni vsem stotoli Andrej Ček, Solski vodja.

Drugi poseben vlak v Pestojo odhaja iz Trsta danes ob 13. uri. Vseled znižane vozne cene in vstopnine v jemo se vsakomur nudi prilika udeležiti se slovesne proslave stoletnice kraškega biseru — Pestojske jame.

Nove kolkovne znamke za gostilniške račune. Tukajšnja finančna intendenca javlja: S kr. odlokom od 29. aprila 1923, št. 935 je bilo določeno, da pridejo s 1. junija 1923. iz rabe zastarani dvojni kolki za plačevanje luksuznih pristojbin na gostilniške račune in blagovni promet po 10, 20, 30, 40, 50, 60 in 60 stotink po 1, 1.10, 1.50, 2, 2.20, 2.50, 3, 3.20, 4, 4.50, 5, 10, 20, 25, 40, 45 in 50 lir, ki so bili uvedeni s kr. odloki od 19. oktobra 1920, št. 1679 in od 19. junija 1921, št. 792. Posestniki omenjenih znamk naj prošjo, da se jim zamenjajo z novimi, kolkovanimi z odgovarjajočo vrednostjo. V ta namen se je obrniti na tisti urad, kjer so kupile sedanje znamke, do 30. junija 1923. Pri zadeti se opozarjajo, da se prošnje, ki pridejo pozneje, ne bodo v nobenem slučaju jemale v obzir.

Tečaj za krojenje. Otvorila sta se spet dva tečaja za krojenje. Poduk se vrši pri Sv. Jakobu v prejšnjem otroškem vrtu (stare policijske, za cerkvice) in sicer ob 9 h jutraj in ob 3 h pop. vsak drugi dan. Radi jutrajšnega praznika se bo vršil poduk v terek. Veneri tečaj se prične tekom prihodnjega tedna, kdaj in se pravčasno objavljeno v "Edinosti". Opozorimo naše žensko, naj ne zamudi ugodne prilike. Nove učence se še vedno sprejemajo. — Zenska dobrodelno združenje v Trstu.

DANES!

Komur je za umetniški užitek, kdor želi slišati najboljša in natežje naše skladbe, kdor želi triumi naših glasbi, ta pojde danes na koncert učiteljskega zbora!

Mafineja v dvorani DKD pri Sv. Jakobu ob 10. jutraj.

Koncert na Kontovelju ob 4. popoldne.

Redni občni zbor društva "Prosveta" v Trstu. Danes teden se je vršil redni občni zbor osrednjega društva "Prosveta" v Trstu. Udeležba je bila velika; zastopanih je bilo po svojih odposlancih 42 podružnic in pridruženih društev a poleg teh se je obnežala zboru udeležilo tudi veliko število članov osrednjega društva samega.

Zborovanje je otvoril najstarejši odbornik osrednjega društva, g. dr. Boris Furlan. Po pozdravnem govoru je prečital izvrševalni tajnik osrednjega društva, g. Marij Urbančič, poročilo odbora o delovanju društva od njega ustanovitve sem pa do prvega rednega obnežala zboru. Delovanje toli osrednjega društva kolikor podružnic in pridruženih društev je povsem zadovoljivo. Osrednje društvo je pridredilo vsega skupaj 67 predavanj in 57 se-stankov, katerih so se udeležili deloma odborniki, deloma izvrševalni tajnik. Iz poročila o knjižnici izhaja, da poseduje društvo 2015 knjig, a raznim društvom jih je bilo izposojenih 1280. Delovanje društva pa bi se bilo lahko še bolj razvilo, ko bi imelo društvo trdnjše finančno podlago. Vključ velikemu številu dobrotnikov, ki so društvu z darovi priskočili na pomoč, izkazuje blagajna deficit — ako ne upoštevamo inventarja društva —, ki se bo moral kriti v prihodnjem upravnem letu. Poleg pripomočkov, knjig itd. je osrednje društvo šlo z nasvetom in dejanjem na roko vsem društvom, bodisi pridruženim ali ne, katera so se do njega obrnila, o čemer priča to, da je imelo tajništvo v pretečenem upravnem letu do 800 raznih pismov.

H koncu je izvrševalni tajnik povdarjal, kako ovirajo delovanje naših kulturnih društev razni faktorji. Jasen dokaz je to, da do-tičniki ne umevajo delovanja naših kulturnih društev, ne poznajo njih namena. Delovanje naših kulturnih društev ne more biti protidržavno, ne more imeti nikakih zlobnih namenov. Njih izključen in edini namen je, ljudska izobrazba. Tako društvo, s takim namenom more biti le državni v korist, ker ves svet nam je za vrgel, da so države, ki kulturno visoko stojijo, tudi gospodarski krepke. Naloga ob-lastev bi morala biti, da se dajo podučiti o naših kulturnih društvih in o njih namenu po osebah, ki jim podajo lahko res pravo in isti-to sliko. Ravno iz tega razloga moramo tudi z ogorčenjem beležiti okoliščino postojanskega podprefekta, ki zabranjuje učiteljskemu sodelo-vanje celo pri pevskih zborih.

Poročilo je bilo enoglasno odobreno. Po živahni razpravi o drugih točkah dne-vnega reda, se je preslo na volitev odbora. Iz-voljen je bil enoglasno sledeči odbor: Dr. Just Pertot, predsednik; dr. Boris Furlan, podpred-sednik; dr. Joahim Ražem, tajnik; dr. Alojzij Povh, blagajnik; gđc. Amalija Hartmanova, knjižničarka; gđ. Stanko Lavrenčič in Peter Zabrič, odbornika; gđ. Stanislav Čok, Milan Vitez in Jakob Kalc, odborniki namestniki; pregledniki: gđ. dr. Karol Ferluga, Hinko Pertot in Anton Zvab.

Zborovanje je zaključil novoizvoljeni pred-sednik, povdarjajoč, da je sicer naloga novega odbora težka, vendar da z veseljem gleda v bodočnost, ko vidi velike uspehe, ki jih je imelo društvo doslej, zakar se je predvsem zahvaliti prejšnjemu odboru kakor tudi vsem drugim, ki so na katerikoli način sodelovali in pomagali. H koncu je še v prisrčnih bese-dah priporočil vsem navzočim, da delujejo na to, da bo "Prosveta" lahko z uspehom na-da-ljevala započeto pot.

Vreme. Znani ledeni morje, kateri so zastopani v vremenskih rekah vseh naro-dov, Pankracij, Servacij in Bonifacij so nas letos hoteli opozoriti, da ni smeti pre-zirati njihovih godov. Kakor v vsej srednji srednji Evropi, tako je bilo tudi pri nas zadnji teden vreme deževno; temperatura je padala ter dosegla najnižjo stopnjo v petek zvečer. Nad Trstom je divjala burja v spremstvu mrzlega dežja, tako da je mesto za malo časa zavzelo popolnoma zimsko lice. Slamniki so se poskrili, na po-vršje so spet prišli površniki, celo kožuhi. Na deželi je bila nenadoma sprememba vremena se občutnejša; ponekod, posebno v hribih (Caven, Nanos) je snežilo. A večeraj se je vreme zopet popravilo. Dež zadnjih dveh dni pa je bil za vse naše po-šedelstvo velikanskega pomena, ker je prišel ravno o pravem času za vsa pomla-dansko setev.

Društvene vesti

Slov deliška Marijina družba v Rojann uprizori v ponedeljek dne 21. maja t. l. ob 5. uri popoldne v svojem domu (Vicolo delle Rose 13) petdejski igrokaz "Ljudmila" z živo sliko. Ker je čisti dobiček namenjen prvoob-hajancem slov. ljudske šole v Rojannu, so vsi udeleženci naproseni, da radovoljno prispevajo v ta blagi namen.

Pogrebno društvo v Rojannu bo izplačevalo dividende danes ob 9. do 12. v društvenih prostorih.

Zavarovalnica Goveje živine v Lonjerju pri-redi v nedeljo dne 10. junija t. l. na vrtu Kon-sumnega društva v Lonjerju javno tombolo z

bojati, dobički. Opozorjajo se na to tombolo predvsem živinorejci iz bližnjih vasi. — Odbor. Pevsko društvo "Slava". V sredo 23. t. m. ob navadni uri odborova seja.

Pevsko društvo "Ilirija". Danes popoldne iz-let na Kontovelj h koncertu pevskega zbora "Učiteljske Zveze". Zbirališče za cerkviško ob 13.30. V slučaju slabega vremena izlet odpade in člani naj se udeležijo matineja ob 10. uri v dvorani DKD. — Odbor.

SDA (Sportno društvo "Adria") poziva tem potom vse kolesarje, da se v čim večjem šte-vilu odzovejo vabilu k 40 km. vzpodbujevalni tekmi. — Vpisujejo vsi odborniki, pismeno naj se pa prijavi na naslov: Zerjat Drago, Guar-diella 801. — Odbor.

MDP — Sv. Jakob pomovi v nedeljo 27. t. m. velezbavno veseligrvo v 3 dejanjih: "Char-lejevo telko". Igra je izvala pri premijeri cele salve smeha in se je občinstvo, katero je polnilo dvorano, iz srca zabavalo. Saj je igra ena izmed naj-boljših slovenskih veseligrv in se mora ob komič-nih prizorih, ki se kar vrste, tudi najresnejši človek veselo zasmejati.

Da se omogoči našim okoličanom, da si igro ogledajo, se predstava prične ob 17.30. Sedaj ko lihi mestno občinstvo ven na deželo, naj priredi dežela v zameno, enkrat izle v me-sto. In ne bo jim žal našim okoličanom.

MDP — Sv. Jakob priredi jutri v slučaju lepega vremena popoldanski izlet v dolino Drago pri Orleku. Shajališče ob 13 pri južni postaji. — Tur. odsek.

— Dramatični odsek ima v torek ob 20 se-stanek.

— Mandolinistični odsek bo imel jutri ob 20 redno zajo. — Prede.

Iz tržaškega življenja

Tatovi okradli — čuvalno družbo. Kakor da bi hoteli zasmejavati čuvalje, ki jih ovirajo pri tatinskih podvignih, so meznari zlikovci v noči od 18. na 19. t. m. sklenili obiskati urade ču-valne družbe "Società nazionale di Sorve-glianza", ki se nahajajo v ulici Geppa št. 6. Vdrli so skozi ulična vrata v vežo in tam so napravili v stranskem zidu široko luknjo, sko-zijo katero so se na tihem splazili v urade druž-be "Società nazionale di Sorveglianza". Tu so se seveda najprvo lotili železne blagajne, ki je stala v nekem kotu. Z izbranim vlomilskim orodjem, ki so ga prinesli s seboj, so tatovi izrezali na stranski steni blagajne trioglobo luknjo, skozi katero so pobrali iz blagajne vse, kar se jim je zdelo vredno odnesti. Ko so zlikovci dokončali svoje nepošteno delo, so se na tihem odstranili po isti poti, po kateri so prišli.

Tatvina je bila odkrita večeraj zjutraj in ne-mudoma naznanjena na kvesturi. Glasom prijave okradene družbe znaša škoda kakih 5000 lir.

Erna Koršič

Franc Sluga

učitelj

poročena

Štjak-Trst, 20. maja 1923.

(270)

Majda Schmidt

Fran Rupena

poročena

Sv. Ivan-Trst, 20. maja 1923.

269

Poslano*)

Gospod Oblik Leopold (stavbeni podjetnik)

Podpisana zadruga Vas v zadnje po-zivljiva, da dokončate v najkrajšem času — dogovoru primerno — cerkveni stolp. V nasprotnem slučaju bo zadruga si-ljena izročiti zadevo odvetniku.

271 [Vaška zadruga Sobonje.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja ured-ništvo le toliko kolikor mu zakon veleza.

Ne samo ob slovesnih prilikah

ampak v petek in svetek naj kuhajo naše gospodinje "PEKATETE". — So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem

IZPOVEDBE GOSPICE HALCOMBE

Povdariti želim svoje trdno prepričanje, da ne pade na grofa Fosca niti najmanjša graja z ozirom na opisane dogodke. Rekli so mi, da pada nanj strašen sum in da govore proti njemu resni pomiselki. Toda moja vera v grofovo nedolžnost je neomajna. Če se je takrat pridružil gospodu Persivalu, ko me je ta po-slal v Torquay, tedaj je bil zapeljani, kar se nau mora kot inozemcu in tuju spregledati. Ako je pomagal k temu, da je prišla gospa Ruhelle v Blakwater Park, tedaj je bila nje-gova nesreča, ne pa krivda, če je bila ta ino-zemka tako pokvarjena, da je sodelovala pri prevari, ki si jo je hišni gospodar izmisliš in izvedel. Protestiram v imenu morale proti temu, da se tako lahkomišelnost in nezasluzno graja postopanje grofa Fosca.

Drugič želim izraziti svoje iskreno obžalova-nje, ker se ne morem natančno spominjati da-tuma, ko je gospa Glyde zapustila Blackwater Park in odpotovala v London. Šlo je sem, da je natančna navedba dneva, ko je šla na to nesrečno potovanje, velike važnosti in jaz sem izprašala svoj spomin z vso resnostjo; žalibog pa je bil ves moj trud zaman. Le toliko se spominjam, da je bilo koncem julija.

DRUGE IZJAVE.

L. Izjava Hester Pinhorn, kuharice v službi grofa Fosca.

Tekom pretečenega poletja sem bila nekaj časa (dasiravno ne po moji krivdi) brez službe, tedaj sem zvedela, da iščejo v št. 5, Forest Road, St. John Wood, kuharico. Spre-jela sem to mesto za poskušnjo. Ime mojega gospodarja je bilo Fosco. Milostiva je bila Angležinja. On je bil grof in ona grofica. Ko sem prišla tja, so imeli dekle, ki je oprav-ljalo dela v sobah. Ni bila posebno snažna in marljiva, sicer pa ni bilo nič slabega na njej. Jaz in ona sva bili edini uslužbenki v hiši.

Nisem bila še dolgo časa v svoji novi službi, ka pride k meni v kuhinjo sobarica ter mi pravi, da pričakujejo obisk z dežele. Bila je to nečakinja moje gospe in pripravili so sobo v gornjem nadstropju. Moja milostiva gos-pa mi je rekla, da je gospa Glyde (tako je bilo ime nečakinji) slabotnega zdravja in naj se po tem ravnam v kuhinji. Imela je priti naslednjega dne, ali dan pozneje, morda pa tudi še ne. Zelo mi je žal, da moram reči, da bi bilo popolnoma brez uspeha, če se zahteva od mene navedba datuma. Kar vem, je to, da je g. Glyde kmalu prišla; in sicer nas je takoj ob svojem prihodu prav pošteno prestrašila! Ne vem, kako jo je gospod pripeljal v hišo, ker sem bila ravno tedaj zaposlena. Toda dozdva se mi, da je bilo popoldne, ko sta prišla, a odpirat jima je šla sobarica, ki ju je spremlila v sobo. Ni bila še dolgo pri meni v kuhinji, ko se je razlegel od zgoraj krič, kate-remu je sledilo silno pozvanje in glas gos-pa ki je klicala na pomoč.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 2. — Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 4. — Kdor išče službo, plača polovično ceno.

BABICA sprejema noseče. Zmerne cen. Zor-zenon, Via Vasari 17, vrata 15 718

POSTELJO in omaro prodam po nizki cen. Via Udine 59/II 704

51 LET obstoječa trgovina z mešanim blagom in trafiko, se vsled bolezni odda v najem izurjenemu trgovcu, ki je vešč tudi v želez-ninski stroki in razpolaga z majhnim kapi-talom ter lahko takoj nastopi. Cenj, ponud-be pod "Trgovina 51" na upravnishvo. 714

DANES popoldne od 17—22 koncertira v go-stilni pri "Rumeni hiši" nova bankovljanska godba. Točilo se bo izborno domače belo in črno vino in kraški teran. Domača kuhinja. Za obilen obisk se toplo priporoča lastnik Josip Pertot. 715

PRODAM dva nova hrastova soda po 16 hl, dva mecesnova plavnik po 24 hl, dva moč-na, dvoprepna voza v jako dobrem stanju, ter drugo poljedelsko orodje. Cena ugodna. M. Milič, Repnič 3 p. Prosek 716

SLUŽBA pomožnega uradnika se odda z na-stopom 1. julija t. l. Zahteva se, da je pro-silec ob primerni splošni naobrazbi zmožen slovensčine in italijanščine v govoru in pi-savi in prost vojaščine. Služba je za sedaj časovna in se po polletni poizkusni dobi iz-premeni v stalno. Plača po dogovoru. Last-noročno pisane prošnje do 31. t. m. upravi "Edinosti" pod "Pomožni uradnik". 703

MANUFAKTURNA trgovina, že več let dobro vpeljana, se odda. Eventuelno se sprejme družabnik s 15.000. Naslov pri upravnishvu. 702

KMETSKO POSESTVO: 70 oralo, kmetijska hiša, hišica, hlev, kozolec, obdelane njive, travniki, pašniki, velik jelov in bukov gozd, volji, krave, prašiči, ovce, vozovi, popolno-na novo pohištvo se za L. 60.000.— prod-a. Naslov pove upravnishvo. 717

VPOKOJENEC želi vstopiti takoj v službo kot uradni sluga, čuvaj, ali skladiščni poma-gač. Naslov pri upravnishvu. 706

VPOKOJENEC, zamešljiv, išče službe, razpo-laga s kavicjo. Naslov pri upravnishvu. 707

POSESTVO, hiša, lep vinograd, pri Trstu, krasna lega, se radi selitve ugodno prod-a. Naslov pri upravnishvu. 708

KRAVA, simentalske pasme, težka sedem sto-rov, 20 l mleka dnevno, se prod-a. Naslov pri upravnishvu. 709

BUFFET, vpeljan, dobra pozicija, se prod-a pod ugodnimi pogoji. Pojasnila v mlekarni v Ro-janu, Piazza Tra i Rivi 2 710

PISARNISKEGA vajenca s primerno izo-brazbo išče dr. Josip Wilan, odvetnik v Trstu, via XXX Ottobre 13/I 720

GOSTILNO oddam v sredini mesta, z malim naračunom. Izredna prihrka. Naslov pri upravnishvu. 705

SENO. Odda se košnja velikega travnika v Zavljah. Pojasnila v via Romagna 16/II 719

MODERNE spalne sobe in kuhinje prodajam. Sprejemam naročila in popravila. Torquatto Tasso, Majcen, mizar. 721

UNION, francoska družba za proti požaru, (150 milijonov frankov jamstva) išče agente v vsaki občini. Visoke provizije. Ponudbe: Trst, Valdirivo 32. 711

SLUŽKINJA, pridna, se sprejme takoj. Kavar-na II. Bistrice. Istotam se prod-a šivalni in -pletalni stroji. 713

JESTVINČARJU Partija testenin po L. 150.— q. Napolitano, via Udine 10 665

CEVLJI vsake vrste se prodajajo v Sežani blizu cerkve. Vojški čevlji po L. 25.— 676

HARMONIKA trivrstna, znanke "Lubes" se prod-a. Peter Beton, II. Bistrice. 678

PORTOROSE 1—3 sobe oddam za celo sezo-no a hrano ali brez nje. Cena nizka. Vila Suša, Portorose. 687

NAZNANILO. Obiskovalcem semnja v Bazo-vici se naznanja, da se bo vršil redni meseč-ni semenj mesto 20. maja, 21. t. m. to je na binkoštni ponedeljek. Za obilno udeležbo se priporočajo domači obrtniki. 690

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15. II. 45

GOSTILNA Maks Gulič, Via S. Maurizio 3 toči kraški teran po L. 6.— istrsko 4.— vi-pavsko 3.60, za dom 40 stot. ceneje; od 5 litrov naprej cena po dogovoru. Dreherjevo pivo po 3.60. Kuhinja vedno pripravljena. Svoji k svojim! Kdor dokaže potom kemične analize, da vino ni naravno, dobi 10.000 lir. 691

URADNIK, knjigovodja, zmožen solvensčine, italijanščine, nemščine, išče službe. Ponudbe pod "Knjigovodja" na upravnishvo. 712

TRGOVSKO izobražena gospodična, 23 let stara, z več tisoči lir premoženja, želi znanja v svrhu ženitve s trgovcem ali obrtnikom. Le resni in trezno misleči gospodje imajo prednost. Ponudbe s sliko na upravnishvo pod "Resnost št. 27." Tajnost strogo zaja-mena. 700

BABICA diplomirana sprejema noseče na dom. Ljubezniva oskrba. Tajnost zaja-mena. Cor-so Garibaldi 23-L. 701

POZOR! Krcne, korale, zlate, platin in zobov-je po najvišjih cenah plačuje edini grošiat Belleli Vita, via Madonnina 10. I. 32

G. DOLLINAR Trst — Via Ugo Polonio 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz — iz-voz. Velika zaloga papirja za zavijanje pi-salnega i. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 30

PIANINO ali glasovir v vsakem stanju, kupi ugleševalec Andrej Pečar, Trst, via Molino a vento 5, III. (6)

PAINEXPELLER in Reumazan, izkušeni sred-stvi proti trganju in bolečinam po udih, ple-čih, križu, se dobta v lekarni v Ilir. Bi-stricti. 29/5

KRONE L. 1.70, goldinarji L. 4.55, 5kronski ko-madi L. 8.85, 20 kronski zlati L. 81.— Via Pondeares 6/I 44

Calcificio Triestino v Lonjerju.

Živo apno po konkurenčnih cenah. (266)

Telefon 27-26. Telefon 27-26.

OOOOOOOOOOOOOOOO

ZOBOZDRAVNIK

M. V. D. Leop. Mraček

Corso Vitt. Em. 24, I. 249

Zobovje zlato in iz kaučuka.

OOOOOOOOOOOOOOOO

Kmetovalci!

Predno si nabavite žveplo in modro ga-lico, obrnite se na Kmetijsko zadrugo v v Trstu, Raffineria 7, kjer vdobite zaja-meno, prvovrstno in čisto blago po najnižjih cenah. (268)

Kmetička hranilnica in posojilnica v Herpeljah

registrovana zadruga z neom. zavezo

vabi na

XI redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 27. maja 1923 ob 14. uri v uradni sobi v Herpeljah.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva in nadzornikstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1923.
3. Volitev načelnikstva in nadzornikstva.
4. Slučajnosti.

(262) NAČELNIŠTVO

V knjigarni J. ŠTOKA v Trstu, via Milano 37

je izšla tretja izdaja priljubljene J. Štokove burke "Trije tički" in istega pisatelja nova dvodejanska burka "LAŽIZDRAVNIKA".

Cena knjigi L. 3.— priporočena poštna pošiljatev 60 stot. več. (263)

POZOR!

Danes se bo vršila prostovoljna dražba raznih predmetov kakor 4 vozov, dvokoles itd. v Dol. Tribuš pri Spacapanu. 267

Lepo Industrijsko podjetje v Sloveniji,

tik večjega mesta, turbinska in parna žaga, električna centrala in tovarna lesnih izdelkov, se po ugodni ceni prod-a.

Dopisi pod "Industrija", na anončno ekspe-dicijo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 26/12

MED. UNIV. (224)

Dr. RADO SFILIGOJ v Gorici, se je preselil

v Via Mameli (Via Scuole) št. 8 (tik stare gimnazije)

ter sprejema za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni od 9-11 in 2-3.

Soda

kristalizirana zaja-meno čista, bela centrifugalno sušena izvenredno izdatna raztopljiva in učinkovita.

Izdelana po zadnjih tehničnih izkustvih z modernimi napravami.

ERGA KEMIČNO-TEHNIČNI ZAVOD

Trst, Via Pier Luigi da Palestrina št. 2.

Goriška Ljudska posojilnica

vpisana zadruga z omeji. jamstvom v Gorici vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 3. junija 1923, ob 10. uri v zavodovem uradu Via Carducci 7, I.

s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnikstva in nadzornikstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1922
4. Volitev načelnikstva.
5. Volitev nadzornikstva.
6. Slučajnosti.

V GORICI, dne 15. maja 1923.

(264) Načelnikstvo.

Pastificio Friulano

Fratelli Menazzi - Udine

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da je podelil zastopstvo z zalogo svojih izdelkov gospodu **Umberto Pavanetto v Trstu, Via Valdirivo 38, tel. 21-19 za Trst, Istro, Dalmacijo in Reko.** Velika zaloga otrobov in moke po zmernih cenah. (265)

Tvrdba

GIUSEPPE STRUCHEL

Trst, Via Mazzini 36 (vokal S. Caterina)

Danes razstava v izložbenih oknih.

Oglejte si naše konkurenčne cene

